

SCHRIFTELIJKE VRAAG ex artikel 40 van het RvO

Datum: 7 maart 2022	
Aan de voorzitter van de raad.	
Steller vragen: Henk Zwiep namens de fractie van de PvdA	
Onderwerp : Energiearmoede	

Inleiding:

De oorlog in Oekraïne is verschrikkelijk. Het leed dat talloze onschuldige mensen wordt aangedaan is onbeschrijfelijk. De beelden en de verhalen gaan door merg en been. Het is te hopen dat de oorlog snel een halt wordt toegevoegd en de rust terugkeert.

De oorlog in Oekraïne heeft ook directe gevolgen voor de inwoners in Borger-Odoorn. Met name de energieprijzen gaan verder omhoog, nadat ze de afgelopen maanden al enorm zijn gestegen. Steeds meer mensen komen daardoor in financiële problemen en dat is verschrikkelijk.

Het is met name het Kabinet dat maatregelen moet nemen. En hoewel er op landelijk niveau wordt gesproken over een noodwet om de stijgende energieprijzen een halt toe te roepen zegt Minister-President Rutte dat iedereen het in de portemonnee gaat voelen en dat het kabinet zoekt naar financiële compensatie voor huishoudens met een kleine portemonnee maar dat een regeling "niet binnen twee weken is geregeld". Ook Minister Jetten meldde dat hij eventueel pas in mei wil kijken wat er mogelijk is. Dat is natuurlijk veel te laat. Mensen komen nu in acute nood en kunnen hun (energie)rekening niet meer betalen. Mensen komen letterlijk in de kou te staan.

De PvdA Borger-Odoorn wil een tiental concrete punten aandragen die kunnen helpen om de acute nood te verkleinen.

Meteen te regelen:

- Meldpunt waar mensen terecht kunnen die in de problemen kunnen
- Directe uitkering van de rijksbijdrage van € 200,-- voor minima tot 110%
- Gemeentelijk verhoging van het minimum van het Rijk van 110 % naar 120%

- Directe uitkering van de rijksbijdrage voor iedereen die kwijtschelding ontvangt van gemeentelijke lasten
- Renteloos lenen voor mensen in acute problemen

Korte termijn:

- Samen met provincie Drenthe energiescans aanbieden
- Snelle energiebesparende maatregelen subsidiëren (tochtstrips, cv-isolatie etc)
- Rentesubsidie op grotere verduurzamingsmaatregelen
- Inwoners ontzorgen bij aanvragen subsidie mogelijkheden en risico's als gemeente overnemen
- Lobby naar het Rijk starten voor subsidie particuliere energiemaatregelen

VRAGEN:

1. Bent u bereid om bovenstaande voorstellen over te nemen om acute energiearmoede af te wenden? Zo nee, waarom niet?
2. Neemt u andere stappen om acute energiearmoede aan te pakken? Zo ja, welke?

Antwoorden:

Inleidend

We zien al langer dat de energieprijzen aan het stijgen zijn. Ook inwoners uit Borger-Odoorn melden zich bij de gemeente of onze samenwerkingspartners om hun zorgen te benoemen. Vooral voor mensen met een laag inkomen, maar eigenlijk iedereen in een minder goed geïsoleerd huis, stijgen de energielasten zeer snel. De verschrikkelijke gebeurtenissen in Oekraïne zorgen voor nog meer instabiliteit. Voor een deel van onze inwoners, zeker als men een variabel contract heeft met een energieleverancier of een slecht geïsoleerd huis heeft, betekent dit een forse lastenstijging. Ons college probeert ook te doen wat mogelijk is om te helpen en begrijpt heel goed dat vanuit uw raad vragen worden gesteld. Maar we moeten wel erkennen dat onze mogelijkheden momenteel relatief beperkt zijn, vooral waar het gaat om maatregelen die lijken op of vallen onder inkomensbeleid. Inkomensbeleid is aan het rijk.

Daarbij komt dat het college momenteel demissionair is en de totstandkoming van nieuw beleid aan de nieuwe raad en het nieuwe college is.

U stelt een aantal maatregelen voor die we stuk voor stuk zullen behandelen.

1. Bent u bereid om bovenstaande voorstellen over te nemen om acute energiearmoede af te wenden? Zo nee, waarom niet?

Wij zijn bereid en in staat een deel van bovenstaande voorstellen bereid over te nemen. Maar we zullen ook de onmogelijkheden aangeven. Voor het overzicht behandelen we elke voorgestelde maatregel afzonderlijk.

- Meldpunt waar mensen terecht kunnen die in de problemen kunnen

We gaven in de inleiding aan dat inwoners ons en partners als de Stichting sociale teams of Andes al benaderen met vragen en opmerkingen over de energiearmoede. Mensen kunnen nu dus terecht bij ons (dit gebeurt ook), alleen zijn onze mogelijkheden om mensen te helpen beperkt. Dat eerlijke verhaal vertellen we eveneens.

- Directe uitkering van de rijksbijdrage van € 200,-- voor minima tot 110%

Ons college heeft besloten om, in samenspraak en afstemming met de gemeenten Emmen en Coevorden en vooruitlopend op de landelijke regeling, een bedrag van € 800,- over te maken aan mensen met een bijstandsuitkering in Borger-Odoorn. Deze maatregel is reeds in maart 2022 uitgevoerd. Formeel gaat het hier overigens niet om een rijksbijdrage, maar om een gemeentelijke bijdrage in de vorm van categoriale bijzondere bijstand.

Tevens is afgesteld in Zuidoost-Drenthe dat de bijdrage van € 800,- voor overige minima die bekend zijn – zoals overige gebruikers van de meedoenwebwinkel – op een iets later moment ambtshalve wordt overgemaakt.

Tot slot zal op gemeentelijk niveau een aanvraagprocedure worden opgesteld voor mensen die nog niet bekend zijn bij de gemeente.

- Gemeentelijk verhoging van het minimum van het Rijk van 110 % naar 120%

Dit is niet aan de orde. Het door de gemeenteraad vastgesteld beleid voldoet reeds aan de norm van 120%. Ons college zal dit beleid toepassen.

- Directe uitkering van de rijksbijdrage voor iedereen die kwijtschelding ontvangt van gemeentelijke lasten

Mensen die kwijtschelding ontvangen van gemeentelijke lasten behoren per definitie tot de groep mensen met een laag inkomen tot 120% van de betreffende bijstandsnorm. Zij zullen de bijdrage ontvangen, maar dit zal niet direct gebeuren. Wel zo spoedig mogelijk.

- Renteloos lenen voor mensen in acute problemen

Dit is een maatregel die we momenteel niet kunnen uitvoeren. Er bestaat immers geen beleid voor en het is in onze ogen cruciaal dat hierover goed nagedacht wordt. Het vergt ook een politiek-bestuurlijke afweging. De gemeente is geen bank en het verstrekken van leningen kan alleen als we een goede regeling hiervoor hebben ontwikkeld. Welk bedrag zouden we maximaal moeten lenen aan welke doelgroep en met welk doel? Wat betekent 'acute problemen'? Wat gebeurt er als mensen niet (kunnen) terugbetalen? Ook vergt deze maatregel een infrastructuur die onze gemeente momenteel niet heeft. En niet te vergeten: hoe zouden we de uitvoering en kosten van dit beleid moeten dekken uit de gemeentelijke begroting?

Het is overigens goed om te benoemen dat voor woningeigenaren momenteel wel de energiebespaarlening bestaat. Via deze regeling kunnen mensen een bedrag lenen voor energiebesparende maatregelen van de woning tegen een lage rente.

Korte termijn:

- Samen met provincie Drenthe energiescans aanbieden

We zullen in overleg gaan met de provincie om te bezien in hoeverre we dit in Borger-Odoorn kunnen organiseren. Wel vraagt het college aandacht voor de uitvoering ervan en mogelijk komen hier kosten uit voort.

- Snelle energiebesparende maatregelen subsidiëren (tochtstrips, cv-isolatie etc)

Voor mensen met een laag inkomen hebben we in de meedoenwebwinkel producten toegevoegd zoals tochtstrips e.d. Voor het subsidiëren van energiebesparende maatregelen aan andere doelgroepen is beleid nodig dat er momenteel niet is.

- Rentesubsidie op grotere verduurzamingsmaatregelen

Voor de uitvoering van deze maatregel is momenteel geen beleid. Wel verwijzen we ook hier naar de energiebespaarlening die inwoners met een eigen woning kunnen aanvragen. Uiteraard blijven we

daarnaast in gesprek met de woningbouwcorporaties over de verduurzamingsmaatregelen die zij nemen voor hun woningbezit. Deze komen vooral ten goede aan de doelgroep mensen met een laag inkomen.

- Inwoners ontzorgen bij aanvragen subsidie mogelijkheden en risico's als gemeente overnemen

Voor de uitvoering van deze maatregel is momenteel geen beleid en bovendien geen ambtelijke capaciteit en kennis aanwezig.

- Lobby naar het Rijk starten voor subsidie particuliere energiemaatregelen

Het is onze indruk dat energiearmoede momenteel overal op de politieke agenda staat en dat er op verschillende overheidsniveaus maatregelen worden genomen. Uiteraard zullen we in onze contacten met bijvoorbeeld de VDG en VNG het belang van goede energiemaatregelen blijven benadrukken.

2. Neemt u andere stappen om acute energiearmoede aan te pakken? Zo ja, welke?

Andere stappen die we nemen is dat we inwoners verwijzen naar de budgetcoaches van Andes om tips te ontvangen om financieel beter in control te blijven, zeker ook met het oog op energiekosten. Daarnaast blijven we het belang benadrukken van energiebesparende acties die inwoners zelf kunnen uitvoeren (bijvoorbeeld de temperatuur in kantoren of woningen met 1 graad Celsius omlaag betekent een vermindering van tientallen euro's per jaar aan kosten voor gas). Ook heeft het rijk aangekondigd dat gemeenten in individuele situaties meer mogelijkheden krijgen om mensen met een laag inkomen te ondersteunen via bijzondere bijstand. Hoe dit laatste er precies uit gaat zien is momenteel nog niet bekend. Zodra deze regeling is vastgesteld zullen we dit uiteraard ook uitvoeren.